

Merethetho ea Phomolo

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa boithuto ba beke ena, bala: *Gen 1, Exod. 20:8–11, Exod. 16:14–31, Deut. 5:12–15, Psalm 92, Esa. 58:13.*

Temana ea Khopolo: “Molimo oa hlohonolofatsa letsatsi le bosupa, ’me oa le khetha, hobane o phomotse ka lona mosebetsing oohle II Molimo o o entseng ka ho o sebetsa” (*Gen. 2:3*).

Ke mang ea neng a ka nahana hore liketso tsa tlholeho—leseli hara lefifi, maoatle a tletseng ka bophelo, linonyana tse fofang—li ne li joang? Le popo e fetisang ea Adama le Eva? Re sitoa le ho lekanya fela hore na Molimo o li entse joang.

Empa, ka mosebetsi ona oohle oa tlhoho, Molimo o shebana le ntho e ’ngoe e fapaneng. Qalong, e ne e sa bonahale e makatsa joalo ka tlhapi e kholo leoatleng kapa ho bapatsa le ho otlolla mapheo. Molimo o entse letsatsi, letsatsi la bosupa, ’me a le beha le khethehileng. Le pele batho ba ka ikimetsa maphelo a tenang a joale a tsoarisang hlooho, Molimo o beha pontšo ea thuso e phelang. Molimo o ne a batla hore letsatsi lena e be nako ea rōna ho khefutsa le ho natefeloa ke bophelo—letsatsi la ho ba, e seng ho etsa, ho keteka mpho e joang, moea, liphoofolo, metsi, batho, ka ho fetisa, ’mopi oa mpho e ’ngoe le e ’ngoe e ntle.

Memo ena e tla tsoela pele le ka mor’a hore banyalani ba pele ba lelekoe Edene. Molimo o ne a batla ho netefatsa hore memo e ka emela linako tsohle, ’me joale, e sa le qalong, o ile a e rokella nakong ka bo eona.

Bekeng ena, re tla ithuta memo ea Molimo e hlollang ea ho kena pholong ena e hlollang, hape le hape, ka letsatsi le leng le le leng la bosupa.

**Bala thutoea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la 28 Phato.*

Seleleka sa Phomolo,

Molimo o ne a le teng tšomolohong. Morena Jehova o ile a bua, 'me ho ile ha ba joalo. Leseli le arola letsatsi ho bosiu; sebaka, maholimo, le maoatle, ho ile ha buuo a tsa e-ba teng letsatsing la bobeli; moo ho omileng le limela tsa latela letsatsing la boraro. Molimo o etsa moralo oa nako le tlhopheho ea lintho, le ho flatsa matsatsing a mararo a latelang. Maseli ho busa motšhare le bosiu. Ho fapana le lipale tsa meetlo ea khale, tlaleho ea tlholeho ea Bibe e hlakisa hore letsatsi, khoeli, kapa linaledi ha se melingoana. Li kena fela letsatsing labone 'me li entsoe ke lantsoe la Molimo.

Tlhaloso ea Moshe letsatsi la bohlanano le la botšelela (*Gen. 1:20–31*) e tletse ka bophelo le botle. Linonyana, lihlahapi, liphoofole tse hahabang fatše—tsohle li tlala sebaka seo Molimo a se lokisitseng.

Tlathhobo ea Molimo ka tlhoho e bolela'ng? Bala *Genese 1:1–31*.

Sena ha se sebaka seo Molimo o se entseng; ke sebaka se phethahetseng. Liphoofole tse phelang li tlala lefatše. Joalo ka karolo e phetong 'moho pineng e monate, Molimo o lula a ntse a re “ho molemo” ka mora letsatsi ka leng.

Ho fapana eng ka popo ea batho ho ea lintho tsohle tse ling entsoeng tsa lefatše? Bala *Genese 1:26, 27* le *Genese 2:7, 21–24*.

Molimo oa inama le ho qala ho bopa seretse. Popo ea batho ka setšoantšo sa Molimo le ho tšoana ke thuto ea tšoantšetso ea likamano le bohaufi. Molimo oa inamela fatše le ho bolulela bophelo linkong tsa Adama, 'me ha e ba le moea o phelang. Popo e khethehileng ea Eva ho tsoa lehopong la Adama e kenyeletsa karolo ea bohlokoa bekeng ea tlholeho. Lenyalo ke karolo ea morero oa Molimo bakeng sa batho—tšepano e halalelang lipakeng tsa 'ish le 'ishshah, “monna” le “mosali.”

Nakong, ha Molimo a sheba tsohle tseo a li entseng letsatsing la botšelela, sephetoa se fapana hanyane: “Molimo oa bona tso hle tseo o li entseng hoba *li molemo haholo*” (*Gen. 1:31*).

Nahana ka moo pale ea Bibe e tlholeho e fapaneng haholo kateng ho seo batho, kantle ho tataiso ea Molimo ba se rutang. See lokela ho re ruta eng ka moo re lokelang ho itšetleha ka lentsoe la Molimo ho utloisiseng 'nete?

Taelo ea ho Phomola

Tlholeho e ka be “molimo haholo” e mpa ha e so phethehe. Tlholeho e qetella ka phomolo ea Molimo le tlhohonolofatso e khethehileng ea letsatsi la bosupa, Sabatha. “Molimo oa hlohomolofatsa letsatsi la bosupa, ’me oa le khetha, hobane o phomotse ka lona mosebetsing ohle oo Molimo o o entseng ka ho o sebetsa” (*Gen. 2:3*).

Sabatha ke karolo ea thepa ea Molimo ea tlhohleho. Ha e le hantle, ke hlora ea tlhohleho. Molimo o etsa phomolo le ho etsa sebaka bakeng sa batho moo batho (matsatsing ao lelapa la Adama le Eva) ba ka khefutsang mesebetsing ea bona ea letsatsi ka leng le ho phomola ’moho le ’mopi oa bona.

Ka bomalimame sebe se ile sa kena lefatšeng ’me sa fetola ntho tsohle. Eaba ha ho sana puisano e otlohohileng le Molimo. Ea e ba bohloko ba pelehi, ho sebetsa ka thata, ho senyeha fela, le likamano tse holofetseng, ’me joalo-joalo—ea e ba letoto la litlokotsi tseo re li tsebang hantle le bophelo lefatšeng lena le oeleng. Empa le har’a lintho tsena tsohle, Sabatha ea Molimo e sala e le pontšo ea tlhohleho hape le tšepo le tšepiso ea popo-bocha ea rōna. Ha e ba ba ne ba hloka phomolo ea Sabatha pele ho sebe, ke ha kakang joale ka morao?

Lilemo tse ngata ha morao, ha Molimo a lokolla bana ba he bokhobeng Egepete, o ba hopotsa hape letsatsi lena le khethehileng.

Bala Exoda 20:8–11. See se re ruta eng ka bohloko ba Sabatha joalo ka e amana le tlhohleho?

Ka taelo ena, Molimo o re bitsetsa ho hopola moo re tsoang teng. Khahlanong le seo ba bangata ba se lumelang, ha re lihlahisoa tsa tšohanyetso tsa mohatsela, ho se tsotelle, le matla a fofetseng. Kahlanong le hoo, re li bopuo tse bopiloeng ka setšoantšo sa Molimo. Re bopetsoe ho arolelana ho ba ’moho le Molimo. Ho sa natsoe hore na ba-Iseraele ba ne ba entsoe bakhoba a se nang thuso. Ka Sabatha ka seng, ka tsela e khethehileng ba ile ba biletsoa ho hopola hore na hantle ke bona, libopuo tse bopiloeng ka setšoantšo sa Molimo.

“Me ka ha Sabatha ke sehopotso sa mosebetsi oa tlhohleho, ke pontšo ea letato le matla a Kreste.”—Ellen G. White, *The Desire of Ages*, p. 281.

Nahana ka moo thuto ea tlhohleho ea matsatsi a tšeletseng e leng bohlokoa kateng. Hantle, ke thuto e fe e ’ngoe e bohlokoa eo Molimo a laelang hore re behelle kathōko karolo e le ’ngoe ho tse supileng tsa maphelo a rōna, beke le beke, re sa siece letho, ho e hopola? Taba ee feela e re ruta eng ka moo ho leng bohlokoa ho hopola moo re tsoang teng, joalo ka ho boletsoe bukeng ea Genese?

Maemo a Macha

Ka mora lilemo tse mashome a mane tsa ho lelera lehoatateng, moloko o mocha o sa tsebeng letho ka Egepeta o ne o hlahile. Ba ne ba na le maiphihlelo a fapaneng le a batsoali ba bona. Moloko ona o mocha o ne bone ha batsoali ba bona ba bontša ho hloka tumelo, 'me ka lebaka leo, le bona ba ne ba lokela ho lelere lehoatateng joalo ka moloko oa batsoali ba bona o shoele ke hona.

Ba ne ba fuoe monyetla oa ho ba le sehalalelo khabung ea kampo ea bona 'me ba ka bona leru le bontšang boteng ba Molimo le le holima tabernakele. Ha le tsamaea, ba ne ba tseba hore ke nako ea ho tlama thoto le ho latela. Leru lena le neng le fana ka leseli le mochoso bosiu e ne e le sehopotso sa kamehla sa lerato le tsotello ea Molimo ho bona.

Ke sehopotso sefe sa phomolo ea Sabatha seo ban eng ban a le sona? Bala Exoda 16:14–31.

Khahlanong le thuto-molimo e tloaelehileng, litemana tsena li bolela hore Sabatha ea letsatsi la bosupa e tile pele ho phano ea molao Sinai.

Ho etsahetseng mo?

Lijo tse khetheleng tseo Molimo a neng a fana ka tsona e bile khopotso ea letsatsi ka leng ea taba hore 'mopi o tšehetsa tlholeho ea hae. Ka tsela e tšoarehang, Molimo o ne a fihlela bohloki ba bona. Letsatsi ka leng e ne e le mohlolo oa lijo tse neng li hlaha le ho nyamela le letsatsi. Nako eohle ha e mong a leka ho bolokela letsatsi le latelang, li ne li bola le ho nkha; 'empa leha ho le joalo, Labohlano le leng le le leng ho ne ho fumanoa ho lekaneng matsatsi a mabeli, 'me ho setseng ho ne ho jeoa ka Sabatha 'me ka mohlolo bo ntse bo nchafetse.

Iseraele joale e ne e na le tšebeletso ea sehalalelo le melao le litaelo tse tlalehiloeng ho Levitike le Numere. Moshe ea seng a holile haholo o phutha sechaba le ho pheta nalane ea bona le ho pheta melao eo Molimo a faneng kaeona (sheba *Deut. 5:6–22*).

Moloko ona o mocha qetellong o ne o le malala-a-laotsoe ho kena lefatšeng la palla. Iseraele e ne e le makhatheng a fetola boetapele, 'me Moshe ea seng a holile o ne a batla ho netefatsa hore moloko ona o tla hopola hore na e ne e le bo mang le hore na thomo ea bona ke efe. O ne a sa batle hore ba phete liphoso tsa batsoali ba bona. 'Me joale o pheta molao oa Molimo. Melao e leshome ea phetoa e le hore moloko ona, o makhatheng a ho hapa Kanana, o tle o se ke oa lebala.

Ka maiphehlelo a rōna a botho, ho khutla labobeli ha Jesu ha na tla metsotsoana ka mora hore re shoe. Ke ka hoo ho khutla hona ho leng haufi kamehla, mohlomong le haufi ho feta ka moo re ka lekanyang kateng. Ke joang ho boloka Sabatha ho re hopotsang e seng fela hore Molimo o re etselitseng empa le hore o tla re etsetsa eng ha a khutla?

Lebaka le leng la ho Phomola

Iseraele e ne e hlomile litente tsa eona ka bochabela ho Jordane. Ba ne ba nkile linaha tsa marena a Bashane le marena a mabeli a moabe. Hang hape, ka nako ena e mahlonoko, Moshe o bitsa Iseraele 'moho le ho ba hopotsa hore selekane se entsoeng Sinai e ne e se fela bakeng sa batsoali ba bona empa le bona hape. O tsoelapele ho pheta melao e leshome hape molemong oa bona.

Bapisa Exoda 20:8–11 le Deuteronomo 5:12–15. Phapano ke e fe ka tsela eo taelo ea Sabatha boletsong ka teng ho tsona?

Ho Exoda 20:8, taelo e qala ka lentsoe “Hopola.” Deuteronomo 5:12 e qala ka lentsoe “Boloka.” Lentsoe “hopola” le tla moraonyana taelong ka bo-eona (*Deut. 5:15*). Temaneng ena, ba bolelloa ho hopola hore e ne e le makhoba. Leha moloko o holile ka tokoloho, ba ka be ba tsoaletsoe bokhobeng hoja e se ka liketso tsa tokollo e matla. Taelo ea Sabatha e ne e le ho ba hopotsa hore eena Molimo ea neng a phathahane paleng ea tlhohleho e ntse e le oona Molimo o phathahaneng topollong ea bona: “Jehoba, Molimo oa hao, o u ntšitse teng ka letsoho le matla, le ka letsoho le otlohohileng” (*Deut. 5:15*).

'Nete ena e kena hantle boemong ba nako eo ba ba-Iseraele, ho ema lekhetlo la bobeli mabopong a lefatše la pallo, lilemo tse mashome a mane ka mora hore moloko oa pele o hloloe hampe fela. Ba ne ba se na thuso ho ka hlola lefatše lena ho feta bo-ntat'abona ha ba ne ba baleha Egepeta. Ba ne ba hloka Molimo o sebetsang ka “letsoho le matla” le “letsoho le otlohohileng.”

Sabatha e se e tla nka karolo e eketsehileng. Hobane Molimo ke Molimo oa tokoloho, Iseraele e lokela ho boloka letsatsi la Sabatha (*Deut. 5:15*).

Le joale, tlhohleho ha e hole le taelo ea Sabatha, le Deuteronomo 5, ho sa natsoe tšusumetso tse fapaneng. Ka tsela e itseng, tikoloho ea Iseraele ho tsoa naheng ea Egepeta ke qalo fela popo e ncha, e tšoanang le pale ea Genese. Iseraele, joalo ka sechaba se lokolohileng, ke popo e ncha ea Molimo (*sheba haoe, ka mohlala, Esa. 43:15*).

'Me ka ha Exoda e nkoa e le pontšo ea tokoloho ho tsoa sebeng, ke hore, Topollo, re ka fumana ka hara Sabatha bobeli popo le topollo. Ke ka hoo, ka tsela e itseng, Sabatha e re supang ho Jesu, mopi le molopolli oa rōna.

Bala Johanne 1:1–13. Litimana tsee li re ruta eng ka Jesu e le 'mopi le molopolli oa rōna?

Ho Boloka Sabatha

Molimo o laela sechaba sa hae ho boloka letsatsi la Sabatha. Hammoho le ho se bolae, le ho se utloe taelong ea mho hopola Sabatha, leha Bibe e sa re fe hantle hore na re lokela ho e boloka joang hantle.

Ke moea ofe oo re lokelang ho o etsa le ho o khothaletsa ka Sabatha? Sheba Pesaleme 92 le Esaia 58:13.

Hobane poloko ea Sabatha e bolela ho keteka tlholeho le topollo, moea oa teng e lokela e be oa nyakallo le thabo Moreneng e seng oa tšiamo.

Ho hopola Sabatha ha ho qale ka letsatsi la bosupa. Joalo ka ha Sabatha ea pele e bile sehlohlo sa beke ea tlholeho, joale re lokela ho “hopola letsatsi la Sabatha” bekeng eohle, le ho rala e sa le pele e le hore re tle re behelle kathōko mosebetsi oa rōna oa beke le beke 'me ka hoo re “boloke e halalela” ha e fihla. Ka e lokisetsa boleleng ba beke le ka hlekelo haholo (*Mareka 15:42*) kapa Labohlano ke ntho ea bohlokoa 'me ho ekeletsa thabong ha thahasello e ntse e hola ea letsatsi lena le khethehileng.

Ke ntlha efe ea bohlokoa ea poloko ea Sabatha eo Levitike 19:3 e e qollang?

Poloko ea Sabatha hape e bolela ho hlokomela likamano tsa rōna le lelapa le metsoalle. Molimo o fana ka nako bakeng hoba 'moho le lelapa lohle, 'me ho kenyeletsa phomolo le ho bahlanka le liphoofole tsa lelapa (*sheba Exoda 20:8–11*). Sabatha le lelapa li tsamaea 'moho.

Leha phomolo le nako ea lelapa e le lintlha tsa bohlokoa, ho boloka Sabatha hape ho bolela ho nka karolo khumamelong e kopanetsoeng ea Molimo le kereke ea lelapa. Jesu o ile a ea kerekeng le ho etella kereke pele ha a ntse a le lefatšeng. (*Sheba Lev. 23:3, Luka 4:16, le Ba-Heb. 10:25.*)

Leha morethetho oa rōna oa beke le beke o ka potlakisoa, empa tlase botebong ba lipelo tsa rōna, ho na le lenyora leo la phomolo ea Sabatha, puisano ea 'nete le 'mopi oa rōna. Ho hopola ho khefutsa mesebetsing ea rōna eohle le ho rera ho qeta nako le Molimo le hlokomela likamano tsa rōna, re ka kena morethethong le phomolong ea Sabatha.

Maiphihlelo a hao e bile afe ka Sabatha le litlhothonolofatso tse ka tsoang ho bolokeng Sabatha? Ke ka litsela life o ka etsang haholo ho etsa hore e be nako e halalelang joalo ka ha e lokela?

Ho Ithuta Haholoanyane: “Molimo o file batho sehopotso sa matla a hae a tlholeho, e le hore ba tle ba ele hloko mesebetsi ea hae. Sabatha e re memela ho bona mesebetsi ea ’mopi ea tlhoho.... Letsatsing la phomolo le halelang, ho feta matsatsi a mang ohle, re lokela ho ithuta melaetsa eo Molimo o re ngoletseng tlhohong Ha re atamela pelo ea tlholeho, Krete o etsa hore boteng ba hae bo utloahale ho rōna, le ho bua le lipelo tsa rōna ka khotso le lerato la hae.”—Ellen G. White, *Christ’s Object Lessons*, pp. 25, 26.

“Le leng la mabaka ba bohlokoa hore hobaneng Morena a ile a lopolla Iseraele tlung ea bohlanga Egepeta e ne e le hore ba boloke Sabatha ea hae e Halalela . . . ho hlakile Moshe le Arone ba ile ba chafatsa thuto ea khalalelo ea Sabatha, hobane Faro o ila belaela ho bona, ‘me le ba tlhelisa mesebetsi ea bona.’ Exoda 5:5. Sena se ka bonša hore Moshe le Arone ba qalile nchafatso ea Sabatha Egepeta.

“Poloko ea Sabatha e ne e sa tsoanela ho ba ho keteka bokhoba ba bona Egepeta. Poloko ea eona ho hopola tlholeho e ne e lokela ho kenyeletsa thabo ea topollo bokhobeng ba bolumeli Egepeta bo entseng hore poloko ea Sabatha e be thata. Ka tsela e tsoanang, topollo ea bona bokhobeng e ne e lokela ho hotetsa lipelong tsa bona katamelo e bonolo ho bahloki le bahateletsoeng, likhutsana, le bahlolohali.”—Appendix note in Ellen G. White, *From Eternity Past*, p. 549.

Lipotso tsa Puisano:

① Bakreste ba bang ho kenyeletsa le Masala a mang, ba nka tlhaloso ea tlholeho e senang Molimo (theistic evolution) ka hare e le e utloahalang. Ke joang Sabatha e bontšang hore tlhaloso ea tlholeho e senang Molimo (theistic evolution) le tlhaloso ea Masala a Boleti ha li kopane? Sepheo ke sefe sa ho boloka letsatsi la bosupa le halalela e le sehopotso sa lilemo tse baloang ka libilione, haholo ha lentsoe la Molimo le hlakile ka ho halaletsoa ha eona ka mora matsatsi a tšeletseng a tlholeho?

② O reng taba kholong ea hore taba ea letsatsi ha e re letho, ha fela re na le letsatsi le le leng la phomolo bekeng ke phetho? Kapa, ka lehlakoreng le le leng, re arabela joang taba ea hore Jesu ke eena phomolo ea rōna ea Sabatha, ’me ka hona, ha ho hloka hore ho boloka letsatsi lefe kapa lefe e le la phomolo?

③ Ke joang ho boloka Sabatha se halalela e ka bang sehopotso sa tokoloho le boipuso? Re ka qoba joang ho e etsa moroalo le hore e ke se re lokafatsoa ka molao?

④ Ba bang ba lekanya hore ho boloka Sabatha ea letsatsi la bosupa ke teko ea ho iketsetsa tsela e isang leholimong. Moelelo o ho kae moo, ha e le hantle, ka ho bolela hore ka ho phomola ka letsatsi la bosupa, re leka ho ipetlela tsela e eang leholimong?